

Til første Behandling: Udkast til Lov om Forandringer i de Geistliges Lønning.

Mødet hævet Kl. 8^{1/4}.

Ottende Møde.

Onsdagen den 16de October Kl. 2.

Protokollen for forrige Møde blev oplæst.

Formanden: Efter Dagsordenen bliver at foretage Udkast til Lov om Forandringer i de Geistliges Lønning. Sagen er til 1ste Behandling*).

Klausen: Vi have her et Lovudkast for os, som ikke alene har kostet meget betydeligt Arbejde, men ogsaa uidentvøl maa erkjendes at være udarbejdet og gennemført med stor Omhu, navnlig for en ligelig Fordeling af de Midler, der fra Aarlstid have været henlagte til de geistlige Embeders Lønning. Vistnok er det ikke lovende Udsigter, som her stilles den geistlige Embedsstand for Fremtiden. Saaledes, som Forholdene ere nu, og som de uidentvøl ville blive staaende i en lang Aarække, er det først imellem det 35te og 40de Aar, at en Mand kan vente at indtræde i en selvstændig geistlig Virksomhed, altsaa indtræde i et Embed, der medfører en Løn af 1000 Rd. Han vil desuden, naar han er uden Formue og faaer et Randsbyskald, blive nødsaget til at tiltræde Embedet med en Gjæld, som efter al Sandsynlighed vil paahvile ham hele Livet igjennem. Efter en Tid af 15 Aar, hvori altsaa 2 Alderstillæg ere modtagne, og under Forudsætning af, at han i Mellemtiden er eengang forflyttet til bedre Kald, vil han endnu ikke have opnaaet en Embedsindtægt af 2000 Rd. Hvorledes der under saadanne Forhold — for at blive staaende ved eet Punkt, men et Punkt, der er af stor Bigtighed, ikke alene for vedkommende Perso-

ner, men ogsaa for det Offentlige — skal blive muligt at bestræbe Udgifter til Sønners Undervisning ude af Huset ved Skole og ved Universitet, er vanskeligt at fatte. Men naturligt, naar Alts er kommet til Anvendelse, hvad der er henlagt til Lønninger, saa er der dertil intet Videre at sige; man har strakt sig saa langt, man kan. Paa den anden Side kan det ikke oversees, at de geistlige Embeder ved denne Lov blive fritagne for forskjellige Byrder, der særlig have trykket dem. De ville ved Loven blive fritagne for Indløsning af Præstegaardene, fritagne for det hele Mellemværende med Naadesaaret, fræmdeles for de trykkende Pensioner deels til Enker, deels til Formanden i Kaldet. Disse Rettelser ville upaatvivlelig blive modtagne med almindelig Paassjonnelse. Der ere forskellige andre Ulemper, man har haabet skulle blive afhjulpne ved en ny Lønningslov, men som ved nærværende Lovudkast ville blive enten uafhjulpne eller dog kun ufuldstændig afhjulpne. Det er saaledes blevet paaanket som en Ulempe, at hvor Præstegaarden har et betydeligt Jordtiliggende, større end Huusholdningen udrøver, vil Manden træde ind i Embedet som gjældbunden Mand. I denne Henseende er der aldeles Intet optaget i Lovudkastet, men den høitærede Ministers mündtlige Foredrag, der træder istedetfor trykte Motiver, giver nogen Beroligelse i denne Retning, idet der er givet bestemt Udsigt til Afhændelse af Jorder, der maatte anses overflødige. En stor Ulempe er fræmdeles den nødtrængne Forflyttelse af Præster fra et Kald til et andet. Herpaa er der foret en Deel raadet Ved ved de Alderstillæg, der ere bestemte; men desuagtet vil det i en længere Embedstid i Reglen blive Tilfældet, at en geistlig Mand vil blive forflyttet to Gange, selv under Forhold, hvor Baandet ønskedes bevaret, baade fra Mandens og fra Menighedens Side, hvor det kun blev brudt, fordi Forbedring i Kald ikke kan opnaaes paa anden Maade. Det bliver endelig ogsaa med Grund betragtet som en Ulempe, at der er enkelte Kald, som bestandig maae modtage Begyndere, og andre Kald, som bestandig maae modtage Mænd, der tiltræde Embedet med halv udslidte og med henfjundne Kræfter, i en Alder, hvori de snart stunde mod Enden af Embedsbanen. Ogsaa

*) Udkastet findes i Anhang A. Sp. 729 ff.